

nævnte Tilfælde have $\frac{7}{25}$ af de 14,000 Kr. minus det kapitaliserede Skattebeløb, 1350 Kr. 75 Ø; det bliver 3,920 Kr. minus 1,350 Kr. 75 Ø. eller 2,569 Kr. 25 Ø. Tiendeyderne skulde altsaa selv udbetale 11,430 Kr. 75 Ø., 4 pCt. Rente deraf bliver 457 Kr. 23 Ø., $\frac{1}{2}$ pCt. Afdrag yderligere 57 Kr. 15 Ø., i alt 514 Kr. 38 Ø. aarlig. Det vil blive deres aarlige Udgift, i Stedet for, at de som sagt efter 14 Aars Gennemsnit kun have svaret 144 Kr. 44 Ø. aarlig. I de 14 Aar har der foruden de almindelige Udgifter kun været en større Udgift, nemlig til Anbringelsen af en Varmeindretning til Beløb 849 Kr. 57 Ø. Facit for Tiendeyderne vilde i saadant Tilfælde følgelig blive, at de fik en forøget aarlig Udgift af 369 Kr. 94 Ø. trods Statstilskuddet. Jeg tror, at det Eksempel er meget oplysende for den Behandling, som Ejerne af de indkøbte Kirketiender ville kunne vente at faa efter Lovforslaget, som det nu foreligger, og at det klart nok viser, at de ikke kunne gøre Regning paa at faa nogen Fordel ved at slippe af med deres Tiender paa denne Maade, men at de tværtimod kunne faa et forholdsvis ret betydeligt Tab ved en saadan Tiendeaflysning.

Men ogsaa paa anden Maade kan der lides Tab ved, at Staten uden videre annullerer de indkøbte Tiender. I en indkøbt Tiendepart, som ikke er pantsat, besidder Ejeren et Aktiv af stor Betydning, som han let kan sælge og let kan belaaene, hvorved han altsaa til enhver Tid kan skaffe sig disponibel Kapital hurtigt og sikkert paa forholdsvis billige Betingelser. Denne Adgang til saaledes let at kunne skaffe sig disponibel Kapital gaar han glip af, naar Staten uden videre stryger hans Tiende, og han faar jo ikke nogen som helst Erstatning, hvis der ikke paa Tienden hviler Hæftelser og Prioriteter, hvad der langt fra i alle Tilfælde gør. Det kan ogsaa være, at der ved Salg af Ejendommen kan paaføres ham Tab. Derimod bliver det af Interesse for Panthavere i Ejendommen, der ikke have Pant i Tienden, at Tienden udslettes, de rykke op med deres Fordringer uden videre. Men det er givet, at den Avance, som Panthaveren har, er paa Ejerens Bekostning. Det forekommer mig derfor, at det er ret tvivlsomt, om den Behandling, som det foreliggende Lovforslag lader Ejere af indkøbte Tiender blive til Del, er fuldt stemmende med Grundlovens § 82, som siger, at ingen kan fratages sin Ejendom uden mod *fuld* Erstatning.

Naar det er faktisk, at Ejeren af indkøbte Tiender kan komme til at lide et Tab ved Tiendens Udslettelse, naar det er faktisk, at Tienden repræsenterer en Værdi for ham, som ikke udlignes ved, at Tienden falder bort, saa forekommer det mig at være klart, at saa faar han ikke *fuld* Erstatning og saa synes det mig noget tvivlsomt, om Lovforslaget er helt i Overensstemmelse med Grundlovens § 82.

En anden Bestemmelse i Lovforslaget skal jeg ligeledes berøre, den staar i Forbindelse med det samme Spørgsmaal, nemlig Bestemmelsen i 2det Stykke af § 12, der siger, at Panthavere, der have Pant baade i Tienden og i Ejendommen, skulde ikke have nogen Godtgørelse af Aflysningssummen. Men dersom en saadan Panthaver har første Pant i Tienden og sekundært Pant i Ejendommen, bliver hans Panteret væsentlig forringet, naar Tienden udslettes, uden at han faar nogen som helst Godtgørelse. Det er imidlertid et Forhold, der ikke nødvendig hører sammen med det andet, og et Forhold, der nok kan rettes uden større Brud paa Systemet ellers.

Det forekommer mig nu ogsaa saa meget mere uheldigt at gøre en saadan Forskel paa de forskellige Tiendeejere, som Sagens finansielle Betydning for Statskassen formentlig ikke er stor. Det samme blev ogsaa udtalt i Fjor af den højtærede Justitsminister som fungerende Landbrugsminister. Thi der hviler jo paa mange af de indkøbte Tiender Hæftelser og Prioriteter, og der kan altsaa for adskillige af deres Vedkommende blive Tale om et Tilskud efter Lovforslaget, som det foreligger. Men saa er det sandsynligt, at selv om man stiller alle Tiendeejere fuldstændig lige, bliver den finansielle Betydning for Statskassen ikke særlig stor, selv om den meget godt kan spille en ret betydelig Rolle for de enkelte Ejere af indkøbte Tiender. Men for øvrigt, naar Talen er om Lighed for Loven, saa maa man ikke spørge om, hvad det koster.

I Overensstemmelse med denne min Opfattelse har jeg stillet Ændringsforslagene til § 1 og § 2 under Nr. 3 og Nr. 7, som tilsigte, at alle Tiendeejere og -ydere skulde stilles ens. Jeg finder Anledning til paa Grund af en Udtalelse af den ærede Ordfører at sige, at dette Forslag er ikke stillet som noget Agitationsforslag, jeg har følt det som en simpel Pligt at stille det, fordi det efter min Opfattelse er stemmende med Billighed og